

กิเลสติดคอย

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๙

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสวยวิมุตติสุข เสวยวิมุตติสุขในพระพุทธานุภาพ พระพุทธานุภาพอันถึงที่สุดแห่งทุกข์ ทุกข์ควรกำหนด สมุทัยควรละด้วยนิโรธ ดับทุกข์ด้วยมรรค ๘

มรรค ๘ มรรค ๘ มั่นมรรค ๘ ของใครไป

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เรามีศรัทธาในพระพุทธศาสนา มีการศึกษาเล่าเรียนในภาคปริยัติ ถ้ามีการศึกษาเล่าเรียนแล้ว ศึกษาเล่าเรียนแล้วเราเป็นฆราวาส ฆราวาสธรรม ฆราวาสธรรมๆ

เกิดมาที่มีการศึกษาขึ้นมา โลกนี้จะเจริญ เจริญเพราะการศึกษา มีการศึกษาแล้วศึกษาไปทางโลกไปทางโลกนั้นคือวิชาชีพ นั่นคืออาชีพของตน มันไม่เกี่ยวกับกิเลสเลย

ถ้ามันจะเกี่ยวกับกิเลส การฝึกหัดประพฤติปฏิบัติเข้ามามันต้องฝึกหัดประพฤติปฏิบัติมาด้วยหัวใจ ไม่ใช่ประพฤติปฏิบัติมาด้วยสัญชาตญาณ มองในทางความเป็นอยู่โลกเขา ฉะนั้นว่า ฆราวาสธรรมๆ ฆราวาสสอนธรรม ธรรมะฆราวาส

แต่ถ้าเป็นพระๆ นะ มันมีธรรมและวินัย ธรรมวินัย เห็นใหม่ อวดอุตตริมนุสสธรรม ธรรมที่ไม่มีในตน ตาลยอดด้วน นี่เป็นปาราชิก ปาราชิก ๔ ไป

เวลาเราจะบวชพระๆ นิสสัย ๔ อภรณ์ียกิจ ๔ นิสสัย ๔ บิณฑบาตเลี้ยงชีพ เวลาเจ็บไข้ได้ป่วย ฉันทาด้วยน้ำมูตรเน่า สิ่งที่ว่าอาศัยกับโคนไม้ เงื่อมผา สิ่งที่เป็นเวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ

ขึ้นมาจากข้อเท็จจริงใด นิสสัย ๔ อภรณ์ยกิจ ๔ ห้ามทำ ๔ อย่าง ปาราชิก ๔ นี่ถ้ามันเป็นธรรมและวินัยของศากยบุตรพุทธชินโรสไป

แล้วเวลาศึกษาธรรมะมาก็ปากเปียกปากแฉะ ว่ากันไปตามแต่ความพอใจของตน ว่าไปตามแต่ความพอใจของตน เห็นไหม

เวลาครูบาอาจารย์ของท่านทุ่มเททั้งชีวิตไป ออกฝึกหัดออกประพฤติปฏิบัติด้วยอำนาจวาสนาของตนนะ

เวลาคนเกิดมาๆ มันก็เป็นประเพณีวัฒนธรรม เวลาเกิดขึ้นมาก็ แหม! ชื่นใจดีใจขึ้นมา เวลาตายก็ไปเผาที่วัด วัดก็เป็นสิ่งที่การศึกษา ศึกษาขึ้นมา ตำรับตำราสมัยโบราณ เริ่มต้นจากวัดทั้งสิ้น วัดขึ้นมาเพราะอะไร เพราะมีครูบาอาจารย์ไง ครูบาอาจารย์ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติมาในแนวทางใด ถ้าแนวทางใดนะ เขาก็มีความชำนาญในทางนั้น แล้วแนวทางใดก็มีอำนาจวาสนาของตนไป เวลาสิ่งที่คุณเชื่อของชาวพุทธเราไป

เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านมีอำนาจวาสนานะ ท่านก็บวชเป็นพระเหมือนกัน ถ้าบวชเป็นพระแล้ว ความเป็นอยู่อย่างนี้มันอยู่ไปโดยที่ไม่มีอะไรเป็นแก่นสาร แล้วแก่นสารทำอย่างไรละ แก่นสารมาจากไหนละ

เวลากึ่งกลางพระพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่งๆ มันต้องคนที่มีอำนาจวาสนาไป คนที่มีอำนาจวาสนาเขาออกแสวงหา เขาออกแสวงหาครูบาอาจารย์ แล้วครูบาอาจารย์ก็ตามแต่วาสนาของตน ตามแต่ความพอใจของตน

ถ้าเราหวังสะดวก หวังสบาย หวังความราบรื่น เราก็หาครูบาอาจารย์ที่เป็นอย่างนั้น

ถ้าเราหาครูบาอาจารย์ที่เป็นจริง ครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นจริงนะ ท่านโขกท่านสับไป โขกสับอะไร โขกสับกิเลสในใจของเราไป โขกสับกิเลสในใจของเราที่มันจะเอาแต่ใจของตัวเอง

พอมีการศึกษามากน้อยขนาดไหนนะ เวลาเดี๋ยวนี้โลกเจริญแล้ว ยิ่งเห็นการประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ใครจะทำอะไรใด สิ่งนั้นมันเกิดกว่าเหตุ นี่เวลากิเลสมันเฟื่องฟูขึ้นมาในหัวใจไป อุตตกิลมถานุโยค ทำแล้วมันมีความลำบากเปล่า ถ้าทำตามความพอใจของตน สิ่งนั้นนะเป็นการประพฤติปฏิบัติธรรม

นั่นมันตามความพอใจของตน แล้วมันได้ผลขึ้นมาอย่างน้อยขนาดไหนละ มันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาหรือไม่ ถ้ามันไม่จริงไม่จังขึ้นมา จะทบทวนการฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของตนหรือเปล่า ถ้าฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของตน เพราะอะไร

แม้แต่บวชพระๆ นี่แหละ พระใหม่ๆ ที่บวชพระแล้ว สิ่งที่เป็นข้าศึกศัตรูกับพระบวชใหม่ ทนคำสอนได้ยาก ใ้หนุนก็ผิด ใ้หนีก็ผิด ผิดหมด

ชมราวาสธรรม นิสัยของชมราวาสไ้ ขอนิสัย ต้องขอนิสัย บวชมาแล้วมีอุปัชฌาย์อาจารย์ อุปัชฌาย์อาจารย์ก็ดำรงชีวิตด้วยความเป็นภิกษุ ถ้าความเป็นภิกษุขึ้นมา มันก็มีข้อวัตรปฏิบัติ ขึ้นมาด้วยการพฤติกรรมให้มันเป็นจริงเป็นนิสัย

แล้วถ้าเป็นทางโลก เราก็ต้องมีการศึกษา ศึกษาขึ้นมาว่าบวชเป็นพระแล้วต้องเป็นผู้ที่ฉลาด บวชเป็นพระแล้วไม่รู้เรื่องธรรมและวินัยจะเป็นพระได้อย่างไร ก็นักธรรมตรี นักธรรมโท นักธรรมเอก แล้วถ้ามีอำนาจวาสนาขึ้นมาเขาก็จะเรียนบาลีไวยากรณ์ เขาก็ว่าเป็นกุญแจไขไปสู่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา กิเลสมันก็ดมันขวางไปทั้งนั้นนะ

ไม่รู้เลยก็ว่าปฏิบัติไม่ได้ รู้มากเกินไปถึงปฏิบัติไม่ได้ใหญ่ ึ่งไปหมดนะ เพราะมันไม่มีวาสนา จับจด จับต้นชนปลายไม่ได้

เวลาศึกษาๆ มากกว่าจะสอบได้ กว่าจะเรียนรู้อันได้ ท่องจำจนหัวแทบระเบิด เวลาท่องจำได้แล้วนะ จริงหรือเปล่า มรรคผลมีจริงหรือ แล้วปฏิบัติไปแล้วถ้าไม่มี ทำอย่างไรละ

แต่ถ้าเรามีอำนาจวาสนา เรามีครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติเป็นตัวอย่าง ท่านประพฤติปฏิบัติเป็นตัวอย่างนะ ท่านจะเป็นแบบอย่างให้เรา เห็นไหม ขอนิสัยๆ ได้ นิสัยนั้นมา

ถ้าได้นิสัยนั้นมานะ อย่าคลุกคลี อย่าตีโมง อย่าเห็นแก่ความสะดวกสบายของตน สิ่งนั้นที่ไ้ไหนมันก็มี แต่ถ้าเอาจริงเอาจัง ความสงบสุขในใจของตนต่างหาก

เราเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เราเกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เรามีอำนาจวาสนาของเราละ ถ้ามีอำนาจวาสนา การเห็นสมณะเป็นมงคลชีวิต

ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ภิกษุ เวลาเข้าขึ้นมาเลี้ยงชีพด้วยปลี
แข่ง ออกบิณฑบาตของตน จะออกบิณฑบาต

เวลาคนที่มีความอิจฉาใจ เห็นพระที่สำรวมระวัง พระที่เขามีศีลมีธรรม
เห็นแล้วมันชื่นใจ

ดูสิ เวลาสัตว์ สัตว์มันเห็นผ้าเหลือง เห็นวัดเห็นวา มันเป็นที่อภัยทาน มันก็จะไปอาศัยเพื่อ
ความปลอดภัยของมัน

เวลาคนเห็นสมณะๆ ไร เข้าขึ้นมาบิณฑบาตเลี้ยงชีพ โปรดสัตว์ๆ ผู้ที่องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าเล็งญาณเลย เข้าขึ้นมาณะ เล็งญาณว่าใครมีความอิจฉา ไปเอาคนนั้นก่อน
ถ้าไปเอาคนนั้น หมายความว่า เวลาเข้าไปบิณฑบาต เขาได้เห็นแล้วเขาปลื้มใจของเขา

เวลาในพระไตรปิฎกไร คนเจ็บไข้ได้ป่วยมานอนอยู่หน้าบ้าน องค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าเล็งญาณเห็นเขามีวาสนาไร บิณฑบาตผ่านไป คนเจ็บไข้ได้ป่วยเขาก็หันหน้าเข้าข้างฝา
ทั้งนั้นนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเปล่งฉัพพรรณรังสี

เขาเห็นแสง โอ้ย! มันแสงอะไรดูวามเข้ามา เพราะเขาเจ็บไข้ได้ป่วยนัก ป่วยหนักมาก พอ
เห็นแสงขึ้นมา พอหันไปดู โอ้โฮ! ได้เห็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าออกบิณฑบาต โอ้ย! มัน
มหัศจรรย์ สิ้นชีวิตตอนนั้นเลย ไปเกิดเป็นเทวดา

นี่ไง เวลาโปรดสัตว์ๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าโปรดสัตว์

ให้เราออกบิณฑบาตเลี้ยงชีพให้สัตว์โปรด ให้ชาวพุทธ อุบาสก อุบาสิกาโปรด โปรดใส่
บาตรให้ด้วย ใส่บาตรแล้วจะได้ขบได้ฉัน ฉันแล้วจะฝึกหัดปฏิบัติหรือเปล่า ฉันแล้วมันมีบุญกุศล
สมกับเขาชวนขวยมาเพื่อหาอาหารมาใส่บาตรหรือไม่ นี่เวลามันมีสติปัญญามันคิดของมันได้
ทั้งนั้นนะ

ถ้ามันคิดเพื่อผลประโยชน์ไร เรามีสิทธิอะไรที่เขาจะต้องมาใส่บาตรด้วย มันเพียงแต่เรา
เกิดในประเทศอันสมควรไร เราเกิดในประเทศที่ศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ เข้าขึ้นมาณะ
ถ้าเป็นภิกษุที่มีศีลมีธรรม เข้าออกสะพานบาตรบิณฑบาต อย่างน้อยมันมีคนใส่บาตร

แต่พระกรรมฐานเรา พระกรรมฐานเราเวลาออกอุคตคือไป ผิดเวลาเขา เขาหายหมดแล้ว

ไม่เป็นไร ก็ฉันลม มันไม่วิตกวิจารณ์อะไรทั้งนั้นนะ แล้วมันยังเห็นอำนาจวาสนาของแต่ละบุคคลเลย

เวลาบิณฑบาตเขาเลิกหมดแล้ว ถ้าเลิกหมดแล้ว ถ้าคนที่เขาเป็นบุญกุศลเขาเห็นนะ “ครูบาฯ ครูบาได้อะไรใหม่ ไม่ได้ เดียวนิมนต์ก่อนคะ”

เขามาใส่ให้ นั่นคือคนที่มีอำนาจวาสนาบารมี

ถ้าไม่มีอำนาจวาสนาบารมี ไปตอกอกตกใจเรื่องอะไร เพราะอดนอนผ่อนอาหารเป็นเรื่องปกติธรรมดา ไม่ฉันข้าว ๕ วัน ๗ วันเป็นเรื่องปกติ ถ้าเราเป็นนักบวช เราจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาตามข้อเท็จจริงในหัวใจของตน

ไอ้ฉันมันเลี้ยงปาก แต่เลี้ยงปากๆ ขึ้นมา เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เราเห็นสมณะ เราดูวัดวาอาราม คนที่อยู่ข้างวัด ถ้าวัดที่ดิงาม เขาก็ชื่นชมของเขา ถ้าเขาเห็นของเขา เขาเห็นอสังขี เขาเห็นสิ่งที่บาดหูบาดตาเขา มันก็กรรมของสัตว์ สภาคกรรม

ทำไมเกิดอย่างนั้นล่ะ ทำไมเจออย่างนั้นล่ะ ทำไมเอ็งไม่เกิดมาแล้วเจอหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ที่ดิงาม แต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านก็เอาตัวรอดให้ได้ก่อนไง

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา มีอริชชา มีพญามาร มีกิเลสตัณหาความทะยานอยากด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น ยืนยันด้วยการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แต่การเกิด เกิดด้วยบุญด้วยกุศล เกิดด้วยบาปอกุศล เกิดด้วยสิ่งใดก็ได้แล้วแต่ มันถึงวาระของมัน

นี่ไง การเกิดในสมัยพุทธกาลนั่นสหชาติ การเกิดกึ่งกลางพระพุทธศาสนา เราได้ยินกิตติศัพท์กิตติคุณของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นแน่นอน แต่เราจะเชื่อหรือไม่เชื่อนั้นอีกเรื่องหนึ่ง

ได้ยินทั้งนั้นนะ “อ้าว! พระก็เหมือนพระ พระหลวงตา พระผู้เฒ่า ก็คือพระ ไปตื่นตื่นอะไร”

มันไม่เคยฝึกหัดปฏิบัติไง ถ้าวันไหนมันฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันจะวิ่งแสวงหาเลยล่ะ เวลาจะไม่ทำสิ่งใดแล้วมันก็ไม่เห็นมีสิ่งใดเป็นอุปสรรคไปทั้งสิ้น เวลาจะทำสิ่งใดขึ้นมา สิ่งนั้นเป็นอุปสรรคไปทั้งนั้นนะ

ไม่ต้องทำ ไม่ต้องไปศึกษากับใคร ลมหายใจมันก็มีของมันโดยธรรมชาติของมัน แต่เวลาจะเอาจริงๆ ขึ้นมา ลมอยู่ไหน ลมอย่างไร ลมที่ไหน วุ่นวายไปหมด เพราะอะไร เพราะคนมันมี อวิชชาที่มีปัญญามารไง

มารมันไม่ยอมให้ใครพ้นไปจากน้ำมือของมันทั้งสิ้น จะผู้ดีมีจนขนาดไหนอยู่ได้อำนาจของมันทั้งสิ้น แล้วทุกคนมีความดั่งเลสสัส มีความวิตกกังวลในหัวใจทั้งหมดทั้งสิ้น แล้วมันยังมีจริตมีนิสัย มีอำนาจวาสนาของแต่ละบุคคลทั้งนั้นนะ

ฉะนั้น เวลาผู้ที่ออกประพฤติปฏิบัติขึ้นมาตามข้อเท็จจริงแล้ว เขาไม่ตกใจกับสิ่งต่างๆ ทางนี้ เพราะทุกคนก็มี ทุกคนก็เป็น ทุกคนก็ประสบเหมือนกันทั้งสิ้น เราก็มี่ เราก็คือ เราก็คือประสบกับเขาทั้งนั้นนะ แล้วเราก็คือใช้ชีวิตอย่างนี้ใช่ไหม มันก็ล่องไปในวัฏฏะ มันไม่มีผลสิ่งใดเลย

ถ้าเอาจริงเอาจัง เราจะเอาจริงเอาจัง

นี่ไง พระกรรมฐานๆ ใจ เวลาเข้าพรรษาถืออุตุงควัตต ตั้งกติกาศึกษาขึ้นมาใจ แต่เดิมมันก็ปล่อยเรื่องธรรมดา ถึงเวลาแล้วเราก็มึนน้ำหนัก มีหนักมีเบาของเราขึ้นมา เวลาฝึกหัดปฏิบัติ ที่ไหนควรหนัก ที่ไหนควรเบา ที่ไหนควรจะมุมนะขึ้นมาให้เอาหัวใจของตนอยู่ให้ได้

หัวใจนี้แหละ เวลามันสุข เวลามันอิมบุญของมันนะ พระบวชใหม่ ๗ วัน ๘ วัน ใ้ไฮ! ปลื้มๆ พอบุญมันหมดไป กระวนกระวายแล้ว

ใจของคนเอาไวยากมาก บวชเป็นพระๆ เวลาตัวมาบวชเป็นพระอยู่ในวัด หัวใจมันอยู่กับเราไหม หัวใจมันส่งออกไปร้อยแปดพันเก้า ยิ่งใครมีอำนาจวาสนามากน้อยขนาดไหน มันผ่านชีวิตมาแล้ว มันวิตกวิจารณ์แต่เรื่องอย่างนั้นทั้งนั้นนะ แล้วไม่ใช่รู้สี่กัฏฐกัฏฐกัฏฐด้วยนะ มันเผลอนทั้งนั้นเลย มันเผลอนเพราะอะไร เพราะมันส่งออกไปไง มันไม่มีสติมีปัญญาควบคุมดูแลหัวใจของตนนี่ไง

ถ้ามันมีสติปัญญาควบคุมดูแลหัวใจของตน เห็นไหม ศึกษาธรรมะก็ศึกษา ศึกษามาเป็นความรู้ของตน ทรงจำธรรมวินัย ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ศึกษาขึ้นมาแล้วมีร่องมีรอยหรือไม่ จะฝึกหัดปฏิบัติหรือไม่ นี่เวลาเป็นข้อเท็จจริงใจ

“กัฏฐปะ เธอก็คืออายุเท่าเรา เป็นพระอรหันต์เหมือนเรา ทำไม่ต้องถืออุตุงควัตตด้วยละ”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามพระกัสสปะ

พระกัสสปะเลิศในทางอุตงควัตร พระกัสสปะตอบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ก็องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดเองว่า “กัสสปะเอ๋ย เธอก็อายุเท่าเรา เธอก็เป็นพระอรหันต์เหมือนเรา ทำไมต้องถืออุตงควัตรด้วย”

พระกัสสปะตอบว่า “ข้าพเจ้าไม่ได้ทำเพื่อข้าพเจ้า”

เพราะพระอรหันต์ไม่มีกิริยา ไม่มีกิลเลสต้นหาความทะยานอยากในหัวใจของตนอยู่แล้ว ถ้าพระอรหันต์วิมุตติสุขๆ ไร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสวยวิมุตติสุข พระกัสสปะก็วิมุตติสุขเหมือนกัน แต่เป็นสาวกไง แล้วมันจะมีอะไรเป็นภาระหน้าที่อีกล่ะ แต่ทำไมถืออุตงควัตร

“ข้าพเจ้าถือไว้เพื่อเป็นแบบอย่างของอนุชนรุ่นหลัง” ที่เขาจะฝึกหัดปฏิบัติว่า นี่ไง อุตงควัตรเขาทำกันอย่างนี้ๆ

ไม่อย่างนั้นก็มีแต่ข้าวลือ มีแต่รำลือ แล้วใครพูดได้ละเอียด ใครพูดได้หยาบ มันก็จะว่ากันตามแต่ความพอใจของตน แล้วถูกบ้างผิดบ้าง สำนะเลเทเมากันอยู่อย่างนั้นนะ

นี่เหมือนกัน หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านฝึกปฏิบัติของท่านขึ้นมา ท่านวางข้อวัตรปฏิบัติไว้ ข้อวัตรปฏิบัติเป็นเครื่องอยู่ของใจๆ คำว่า “เครื่องอยู่ของใจ” เห็นไหม

พระพุทธศาสนา เรามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นรัตนตรัย เป็นที่พึ่งที่อาศัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์อยู่ที่ไหน ไปวัดไปกราบพระพุทธรูป ไปกราบทองเหลือง ไปกราบอิฐหินทรายปูน

อิฐหินทรายปูน ถ้ามีการก่อสร้างเป็นถาวรวัตถุอย่างอื่นก็เรื่องของเขา สิ่งที่มีการก่อสร้างมันก็อิฐหินทรายปูนเหมือนกันทั้งสิ้นนะ

แต่นี้เราอิฐหินทรายปูน แต่เราเป็นสัญลักษณ์ถึงพระพุทธเจ้า แล้วเวลากกราบ กกราบถึงพระพุทธเจ้าหรือไม่ อยู่ที่ความสามารถของเอ็ง

ถ้ามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา เวลามันกราบ มันกราบด้วยหัวใจนะ แล้วถ้าเป็นครูบาอาจารย์ อย่างเช่นพระกัสสปะ ยิ่งกราบเต็มที เพราะมันเห็นบุญเห็นคุณไง เอหิภิกขุ องค์

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบวชให้ด้วย แล้วก็อบรมบ่มเพาะสั่งสอนมา สั่งสอนมาจนรู้เท่าทันกิเลส แล้วมันก็ชำระล้างกิเลสด้วยมรรค ๘ ด้วยความถูกต้องชอบธรรมขึ้นมา

ใจดวงใดไม่มีมรรค ใจดวงนั้นไม่มีผล ผู้ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาไม่เข้าสู่มรรคสู่ผล มันไม่มีความสามารถเข้ามาถึงพระพุทธศาสนาได้แน่นอน

ถ้ามันได้ตามข้อเท็จจริงนั้นมันถึงไม่มีข้อโต้แย้ง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมอย่างไรก็แล้วแต่ ถูกต้องชอบธรรมทั้งนั้น แล้วเวลาพระกัสสปะ พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะเวลาแสดงธรรม ไปได้ยินได้ฟังมาแล้วไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

“เราก็จะพูดอย่างนั้นเหมือนกัน”

แต่ถ้ามันนอกเรื่องนอกราวนะ อันนั้นไม่เกี่ยว นอกเรื่องนอกราวมากมายมหาศาล นอกเรื่องนอกราวเพราะอะไร เพราะวุฒิภาวะของคนมันแตกต่างกัน ความรู้ความเห็นของคนมันแตกต่างกัน มันอ่อนแอ มันเข้าไม่ถึง มันก็เข้าไม่ถึงของมันโดยธรรมชาติของมัน แล้วมันจินตนาการของมันไปตลอดนะ

แต่ผู้ที่เข้าถึงๆ เขามีศีล มีความปกติของใจ เขามีสติ เขาฝึกหัดของเขา

จิตนี้เป็นนามธรรมๆ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ

“อานนท์ เวลาเราจะนิพพาน เราจะเอาของเราไป”

ก็จิตดวงนั้นไง ก็คุณธรรมในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นไง เพราะคุณธรรมในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เสวยวิมุตติสุขๆ นั้นไง พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ พระกัสสปะก็มีวิหารธรรม มีวิมุตติสุขในหัวใจดวงนั้นไง เวลาปัดจัตตัง สันทิฏฐิโก ไม่เกี่ยวเนื่อง ไม่วุ่นวายต่อกัน เป็นอิสระภาพทั้งสิ้นไง นี่ไง ทางสายกลางในพระพุทธศาสนา

เกิดตรงไหน เกิดอย่างไร

เกิดที่เราเกิดเป็นมนุษย์นี่ ศรัทธาในพระพุทธศาสนาบวชพระ เป็นนักปฏิบัติ นี่ไง เขามีการศึกษา ศึกษาแล้วสอบแล้วได้วุฒิภาวะเป็นวิชาชีพ แล้วฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ศีล สมาธิ ปัญญา มันเกิดขึ้นมาหรือไม่

เรามีรัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่อาศัย เราพยายามฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นข้อเท็จจริงในหัวใจ
ของตน เวลามันสงบระงับเข้ามา เห็นใหม่ ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ

อืม! อืม! มันเริ่มมีจุดต่อม มีที่หมาย เราทำอย่างนี้ เติมนัจกรม นั่งสมาธิภาวนาเพื่อความ
สงบระงับในหัวใจดวงนี้ แล้วใจมันสงบระงับเข้ามันมีความสุขใจ

ทุกข์ควรกำหนด สมุทัยควรละ แล้วสุขล่ะ

สุข เราก็อยู่กับสุขแต่ไม่ติดสุขใจ เราไม่ติดสุข ไม่ติดสุขเพราะอะไร เพราะฝึกหัดปฏิบัติไป
แล้วมันจะรู้ เดียวก็สงบได้ คราวหน้าสงบไม่ได้เลย แล้วสงบไม่ได้แล้วจะทำอย่างไรล่ะ

นี่ไง ข้อวัตรปฏิบัติไง

นี่ไง ฐติงควัตร ๑๓ ใจ

ผอนมัน ธาตุชั้นที่ทับจิต

คนเราเกิดมามีกายกับใจ ธาตุ ๔ และชั้นที่ ๕ ธาตุชั้นที่ทับจิตนะ ใจโย! ความคิดมันเตลิด
เปิดเปิงไปทั้งสิ้น มันทับหัวใจนี้แบนแต่แตกไปกับมันหมดเลย แล้วมันลากไปไหนล่ะ มันก็ลากไป
กับความโลภ ความโกรธ ความหลงนั้นไง แล้วถ้ามันเป็นการฝึกหัดปฏิบัติมันก็จินตนาการธรรมะ
นั้นไง มันก็จินตนาการของมันตามแต่ความพอใจของมันใจ

เวลาทางโลกเขาประกอบธุรกิจของเขา ไปตลาดหุ้นนั่นนะ เวลาเขาเข้าไปซื้อชื้อ เขาไป
ปั่นหุ้นกัน ใจเราก็เห็นดีเห็นงามไปกับเขา เป็นแมลงเฝ้าไปกับเขา เวลาเขาปั่นไปๆ ถึงที่สุดแล้วไป
ติดคอยอยู่นั่นนะ กิเลสมันพาติดคอยเลยนะ คายู้อย่างนี้นั่นนะ

เวลาจะแก้ไขของเขา เขาก็ต้องให้เขาทำราคา เวลาขึ้นไปถึงคอยแล้วค่อยๆ ลงมา หรือถ้า
จะขายทิ้ง ขาดทุนจนหมดเนื้อหมดตัวกันเลยล่ะ

ใจนี่ก็เหมือนกัน เวลากิเลสมันติดคอยใจ มันพาปั่นป่วนไปทั้งนั้น แล้วใครไม่เป็น ถ้าฝึกหัด
ปฏิบัติมันต้องมี มันต้องมีหนักมีเบา เริ่มต้นขึ้นมา ปุณฺณ กัลยาณชน ปุณฺณคนหนา หนาไปด้วย
กิเลสค้นหาความทะยานอยาก ๖๒ ๙ ประโยค มีการศึกษา อยู่กับครูบาอาจารย์ ลองคลุกคลีดี
โงงสิ มันจะสงบใหม่

เวลาครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมนะ มันมีข้อวัตรนี่ไง เวลาเก็บกวาด ทำข้อวัตรให้พร้อมกันเสร็จแล้วต่างคนต่างหลบหลีกเข้าไปสู่ทางที่สงบสงัดของตัว เพื่ออะไร เพื่อรักษาไว้ ข้อวัตรปฏิบัติเป็นเครื่องอยู่ของใจ เครื่องอยู่ของใจ

เวลาเกิดในไซ้ ในครรภ์ น้ำคร่ำ โอบปาดิกะ กำเนิด ๔ เวลามันเกิด เพราะมันเกิดมันถึงมีชีวิต มีกายกับใจนี่ไง มาเกิดมาเป็นเรานี่ไง ที่มีอำนาจวาสนามาฝึกหัดประพฤติปฏิบัตินี่ไง แล้วมันจะฝึกหัดปฏิบัติอะไร เดี๋ยวจงกรม นั่งสมาธิภาวนา

ไปดูตามวัดสิ เขามีรูปปั้นพระอุมาบาตรวนอยู่อย่างนั้นนะ จะเอาอะไรก็ได้ จะมีตัวแทนปฏิบัติแทนก็ได้ เป็นสายพานเลย ให้คนอื่นเดินแทนไซ้ไหม นี่ก็เออว่าจะเอาตัวเองปฏิบัติให้ได้ไซ้ไหม นี่ไง มันส่งออกหมดไฉน นี่ไง เวลากิเลสมันจะติดคอย มันจะพาไปหย่าเปนนั่นนะ มันคิดอย่างนั้นนะ

วัดให้บริษัทเข้ามารับเหมาทั้งหมด แล้วพระก็นั่งกระดิกเท้า รอแต่บริหารจัดการ เอ็งบวชมาอย่างนั้นหรือ

หน้าที่ของพระ นักรบ เขารบกับกิเลสตัดทอนความทะยานอยากของตน ไม่ใช่หน้าที่ของบริษัทเข้ามารับเหมาก่อสร้างใดๆ ทั้งสิ้น เข้ามานั้นมันเป็นการบำรุงพระพุทธศาสนา

ถ้าพระทำได้ พระทำ ถ้ามันเกินแรงกว่าพระ แล้วถ้าทำให้พระฟุ้งซ่าน พระมันจินตนาการ พระบ้าสังขาร คิดจนสมองจะแตก หวังจะทำให้มันมีผลงาน นั่นนักรบหรือ

แต่พระเขาดูแลของของสงฆ์นะ แม้แต่เวลาบวชพระนี่ไง เอาของของสงฆ์ เสื่อหมอนไปใช้ จะไปไหน จะจากไป ไม่เก็บ เป็นอาบัติปาจิตตีย์ ของของสงฆ์เราดูแลรักษาทั้งนั้นนะ แล้วทำไมมันจะดูแลถาวรวัตถุในพระพุทธศาสนาไม่ได้ มันดูแลได้ ดูแลนี้ข้อวัตรปฏิบัติไฉน เพราะอะไร

เพราะเราเชื่อในธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่งทีพูด นักรวมตรี นักรวมโท นักรวมเอก เรียนทั้งนั้นนะ สิ่งทีว่านี่เรียนทั้งนั้นนะ เรียนไว้ทำไม เรียนไว้สอนนักรวมตรี นักรวมโท นักรวมเอกต่อไป แล้วเอ็งทำอะไร เอ็งได้ทำให้เป็นข้อเท็จจริงขึ้นมาหรือไม่

ถ้าทำให้เป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา เราทำเป็นตัวอย่าง แล้วการบำรุงรักษาทำไมจะทำได้ ทำได้ทั้งนั้นนะ แต่ถ้ามันทำโดยกิเลส ทำโดยย่ำยีปีศาจคนอื่นเขา มันเป็นประโยชน์อะไร ทำโดยอวด โดยอ้างโดยที่ให้คนยกย่องนับหน้าถือตา เป็นสิ่งมหัศจรรย์ของโลก

อิฐหินทรายปูนไฉ

ในวัดกรรมฐานๆ เขามีตัวแทนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีพระพุทธรูปไว้องค์หนึ่ง ถ้ามีความเป็นธรรม หัวใจเป็นธรรมได้กราบได้ไหว้ ได้กราบได้เข้าถึงหัวใจของตนหรือไม่

กราบโดยหัวใจ แล้วจะฝึกหัดๆ เขาก็เอาใจปฏิบัติ ไม่ให้กิเลสมันติดคอย ไม่ให้กิเลสมันปั่นป่วนไฉ มีเอาไว้ปั่น ปั่นให้หัวใจปั่นป่วนไปหมด “นักปฏิบัติจะประพฤติปฏิบัติแล้ว”

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านไม่ทำอย่างนั้นนะ หน้าที่ของเรามันเป็นหน้าที่ ยิ่งเป็นหน้าที่เพราะอะไร เพราะคนเรามีกายกับใจ มันต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย ดำรงชีวิตทั้งนั้นนะ แต่การดำรงชีวิตของเรา เราดำรงชีวิตแบบสมณะแบบพระ

ดำรงชีวิตไว้ทำไม

ดำรงชีวิตไว้เพื่อศึกษาค้นคว้าให้หัวใจเรามีคุณงามความดีของเราขึ้นมา ถ้าหัวใจมีความดีขึ้นมา สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี ถ้าจิตสงบระงับแล้วเราจะมีคุณค่า แล้วถ้าวัตรปฏิบัติขึ้นมา พระพุทธองค์มีศีล มีสมาธิ มีปัญญา วัดมันแวววาว มันสงบสุข มันมีคุณธรรม

ไฉนี้กลัวตกอกตกใจว่าจะไม่ทัดเทียม ไม่เท่าเทียมโลกเขา

โลกเขาก็ธุรกิจทั้งนั้นนะ สิ่งที่เป็นโลกๆ นะ ที่ไหนควรที่จะก่อสร้างก็สมควร เพราะพระพุทธศาสนาไม่ใช่ว่าอึดคัดขาดแคลนจนไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอัน

ธรรมะอยู่ปากตาย การฝึกหัดปฏิบัติเกิดขึ้นมาโดยข้อเท็จจริง ถ้าโดยข้อเท็จจริง ครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมท่านมองแป๊ะ! รู้เลยนี่วัดจริงหรือวัดปลอม

วัดจริงต้องมีสมณะ มีพระที่เป็นธรรม ไม่ใช่วัดร้าง วัดปฏิบัติ มีข้อวัตรปฏิบัติ เขาไม่ปล่อยปละละเลย เพราะเขาเคารพในธรรมและวินัยคือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี้จากภายนอกไฉ ถ้าจากภายในๆ ฝึกหัดปฏิบัติ ตั้งสติของเราไว้ มีคำบริกรรมของเราไว้ ไม่ให้กิเลสมันปั่นมันป่วน

เห็นไหม มันปั่นๆ จนติดคอยเลย ติดคอยแล้วก็ทุกข์อยู่นั่นนะ

“บวชเป็นพระที่ทุกข์ขี้ยาก ไม่มีใครส่งเสริมเลย”

กรรมฐานไม่เป็นเช่นนั้น ส่งเสริมนั่นละตัวปัญหาทั้งนั้นนะ เพราะอะไร เพราะคนเกิดมามีกิเลสค้นหาความทะยานอยาก มีจริตนิสัยที่แตกต่างกันไป ทำสิ่งใดที่ขัดแย้งกันมันก็เกิดการปะทะอารมณ์กันอยู่แล้ว แล้วทำสิ่งใดก็จะเอาแต่ความพอใจของตัวเองทั้งนั้น เอาแต่ความสะดวกสบายทั้งนั้น ติดแบรด์เลยนะ “พระกรรมฐานๆ”

ถานขี้ ถานเอาไว้ถ่ายไง

พระกรรมฐานเขาไม่สน เขาทำข้อวัตรปฏิบัติของเขา เขาหลบหลีกไปแล้ว หลบหลีกไปที่ไหน ทางจกรรม ที่นั่งสมาธิภาวนา รักษาอะไร

รักษาพุทธะ พุทธะคือผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

ไม่ใช่พวกหลับไหลยอมจำนนกับกิเลสค้นหาความทะยานอยาก คั้น กลัวไม่มีเพื่อนฝูง กลัวไม่มีใครคุย กลัวไม่มีใครคอยดูแล

ใครจะดูแล เวลาตาย ใครตายกับใคร ตาย ตายคนเดียวทั้งนั้นนะ

เวลาจริงจิ่งขึ้นมาก็จิตเราสงบอยู่คนเดียว มีความสุขอยู่คนเดียว แล้วถ้ามีความปกติสุขขึ้นมาแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนาเป็นหรือไม่เป็น

ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนาเป็นนะ มันจะเห็นคุณค่า แล้วการประพฤติปฏิบัติมันจะดำเนินต่อเนื่องไปเป็นขั้นเป็นตอนของมัน มีหนักและมีเบา

เวลาหนัก เวลามันเสื่อม เวลามันดี เวลาเอาไม่อยู่ ตายนะ หัวชนฝา เจริญแล้วเสื่อม

ทำสมาธิไม่เป็นก็เรื่องหนึ่ง พอทำสมาธิ เคยเป็นสมาธิบ้าง แล้วทำสมาธิไม่ได้อีก โอ้ย! มันกระวนกระวาย มันหาที่ลงไม่ได้

อดนอน ฝอนอาหาร

ธาตุขันธ์ทับจิต เวลาธาตุขันธ์ทับจิตนะ จิตนี้แบนแต่แต่สู้อะไรไม่ได้หรอก ไม่มี
สติสัมปชัญญะสิ่งใดเลย

ตั้งสติไว้แล้วผ่อน เวลาอดอาหารบ่อยๆ ครั้งเช้า มันเหมือนกับคนป่วย คนป่วยมันเงี้ยว
มันป่วย เพราะว่าเวลาป่วยมันกินมันอยู่ มันกินน้อยอยู่ แต่เวลาปกติ โอ้โฮ! อุดมสมบูรณ์ ร่างกาย
แข็งแรง มันก็กินมันคะนอง มันคิดได้ร้อยแปดเลย

เราต้องมีหน้กมีเบา ต้องตั้งใจกับตัวเอง บิณฑบาตมาเต็มบาตร เข้าขึ้นมาญาติโยมจ้งหัน
มาถวายเยอะแยะ ตักเอาพอแต่ที่เราจะดำรงชีพ

สิ่งใดที่เป็นประโยชน์ สิ่งใดที่เป็นปฏิกิริยา เขาตั้งใจของเขามา เขาก็ตัก ไร่ข้างบาตร ไม่ฉัน
ฉันไปแล้วมันสั้หงกโงกวง

อะไรที่จะเป็นประโยชน์ในสายตาของเขา ตักได้ทั้งนั้นนะ แปะเอาไร่ข้างบาตรนั้นนะ เวลา
ฉัน ฉันข้าวเปล่าๆ ครับ เพราะอะไร เพราะมันคือ มันไม่เอาไหน มันเป็นประโยชน์อะไร ฉันจนเต็ม
ท้อง นั่งหลับอยู่นั้นนะ นี่เวลามันหนักใจ มันหนัก เอาจริงเอาจังของเราขึ้นมา

มันต้องมีหน้กมีเบาสิ การฝึกหัดเรา ถ้าเราทำของเรา เราสังเกตใจของเรา

เวลาพระพุทธศาสนา ศาสนาแห่งปัญญา เรามีสติมีปัญญามากน้อยขนาดไหน

ใ้มันสติปัญญาโดยภาคปริยัตินะ โดยการศึกษานะ สุตมยปัญญา แล้วเราก็อ้วนชวยมี
การกระทำ แล้วจับพลัดจับผลูทั้งนั้นนะ

เพราะหลวงตาพระมหาบัวท่านยืนยัน แล้วเราชอบมาก

การปฏิบัติยาก ยากอยู่ ๒ คราว คราวหนึ่งคือคราวเริ่มต้นนี้

แล้วคราวเริ่มต้น สำนักปฏิบัติทั่วไปๆ ทั้งหมดนะ ปฏิบัติได้ง่ายง่าย ๆ ปฏิบัติแล้วกิเลสมันปั่น
จนไปติดคอบนุ่นนะ ติดคอบจนลงกันไม่ได้นะ ติดคากันอยู่อย่างนั้นนะ สำนักปฏิบัติ

ปฏิบัติมียากอยู่ ๒ คราว คราวหนึ่งตรงคราวเริ่มต้น คือทำสมาธิไม่เป็น ยังทำความสงบ
ของใจของตัวเองไม่ได้ ไม่ได้ วกวนอยู่อย่างนั้นนะ แล้วเวลากิเลสมันติดคอบ แล้วมันก็ปั่นๆ “เออ!
ว่างๆ ว่างๆ”

มีจินตนาการนั้นนะ

แล้วถ้ามันจะได้ล่ะ

การปฏิบัติยากอยู่ ๒ คราว คราวเริ่มต้นกับคราวที่จะสิ้นกิลเลส ยากมากๆ

มันถึงมีครูบาอาจารย์ไง แล้วครูบาอาจารย์ที่ดั่งามท่านไม่ไหลไปตามโลกไง ใครจะส่งเสริม ใครจะเห่อเหิม ไว้ข้างนอก

วัดเป็นที่สาธารณะ เป็นอารามที่อยู่ของผู้ทรงศีล ชาวพุทธทุกคนมีสิทธิทั้งนั้น แต่ถ้าเป็นลูกศิษย์พระกรรมฐาน เขารู้อะไรควรและไม่ควร เพราะเขารู้เขาเห็นของเขา ถ้าเขารู้เขาเห็นของเขา

แต่ด้วยกิลเลสไง ใ้สำนักปฏิบัติกิลเลสมันก็ปั่นจนกิลเลสติดคอบย ใ้ผู้ที่มาส่งเสริมก็ ู้สู! อุดมการณ์สูงส่ง เติลิดเปิดเปิง มันปั่นๆ ปั่นจนติดขึ้นลมบนหายไปหมดเลย แนวทางปฏิบัติไม่รู้ว่าจะอยู่ตรงไหน ต่างคนต่างส่งเสริม ต่างคนต่างเป็นชาวพุทธ ต่างคนต่างเป็นลูกศิษย์กรรมฐาน ต่างคนต่างจะบรรลุนิพพาน มันปั่นจนติดลมบนไปเลย

ครูบาอาจารย์ที่ดั่งาม ปฏิภาห ผู้ที่มีศรัทธาในพระพุทธศาสนา มันก็ต้องสำรวจมระวัง สิ่งใดที่ควรทำก็ได้ทำแล้ว ทำเสร็จแล้วนะ ถ้าเป็นวัดปฏิบัติ เวลาในการปฏิบัติสำคัญที่สุด

ถ้าเป็นวัดปฏิบัติที่ลูกครึ่งครึ่งลูก มีแต่พิธีกรรม แล้วปฏิบัตินั่งสัพหงกโงกงวงอยู่นั้นนะ แล้วเวลาจะปฏิบัติก็เทศน์อย่างนี้ นั่งคุยกัน ๕ ชั่วโมง นั่งสมาธิ ๒ นาทีเล็ก

วัดกรรมฐานนะ เขามีข้อวัตรของเขา ทำพร้อมกัน

หลวงปู่มัน ถ้าพ้นจากข้อวัตรนะ เสียงดัง เป๊ะ! ไล่ออก

อยู่กับหลวงตา ออกจากร้านมาไม่มีเหตุมีผล ออก

นี่ไง ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมไง แล้วเป็นข้อเท็จจริงด้วย เพราะหัวใจท่านเป็นธรรม
ไง

แต่โดยลูกครึ่งครึ่งลูกนั้นนะ ้อโฮ! มาเป็นสายอยู่อย่างนั้นแหละ เชิดชูบูชา เคารพคารวะ ปั่น ปั่นจนติดลมบนหายไปหมดเลย ไม่มีเหลือไว้ในพระพุทธศาสนาเลย

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ท่านพูดกันบ่อย อบรมบมเพาะมามากมาย หายไปไหนกันหมด

อบรมบมเพาะมามากมาย มันก็ต้องกลืนของศีลกลืนของธรรมไง มันต้องมีคนที่เขาชื่นชมบ้าง แต่ไอ้คนตีเตียนมันเยอะอยู่แล้ว ขนโค เขาโค ขนโคมันเยอะ โลกมันยิ่งใหญ่ ใครมานี่จะครอบงำทั้งนั้นนะ

แต่ถ้าเป็นธรรม ไร้สาระ สิ่งที่เป็นบุญเป็นกุศลของเขาก็เชิญ แต่ถ้ามันปั้นจนติดลมบน แล้วก็หมุนจนหายไปหมดเลย ไอ้ของเรากิเลสมันก็ติดคอดยอยู่แล้ว เวลาเรื่องมรรคเรื่องผล ไอ้โฮ! มันปั้นจนติดลมบนเลย

ลมบนคืออากาศ แล้วมันก็ล่องลอยหายไปเลย แล้วเริ่มต้นกันตรงไหน

ครูบาอาจารย์เราให้ทำความสงบของใจเข้ามา

ที่ว่าปฏิบัติยาก ยากอยู่ ๒ คราว คราวเริ่มต้นนี้ คราวเริ่มต้น ปุ่ชุน กัลยาณชน ปุ่ชุนคนหนา รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร

รูป รส กลิ่น เสียง

รูปคืออารมณ์ความรู้สึก

รส ต้องการสิ่งที่ซึ่งความพอใจของตน

เสียงบาดหัวใจ ไม่ได้ยินเสียงอย่างนี้ทันไม่ไหว แส่หาแต่เสียงนี้เข้ามาเสียดแทงใจ

กลิ่นเอาแต่ชอบ

นี่ไง มันบาดมันหมางทั้งนั้นนะ

ถ้ามีสติมีปัญญา เวลาเข้าไปเผชิญหน้ากับมันไง

รูป ความคิดเกิดแล้วนะ คิดดี คิดชั่ว คิดดีงามหรือคิดทำร้ายตัวเอง แล้วคิดเพื่ออะไร รูปประกอบไปด้วยอะไร รูป เวทนา สังขาร วิญญาณ มันถึงเป็นรูปขึ้นมาได้

เวทนา สุขความทุกข์ ความพอใจ

สัญญา ตัวร้ายที่สุด ไม่มีสัญญาจะเกิดเป็นรูปขึ้นมาไม่ได้

สังขารปรุงก็หมุนอยู่อย่างนั้นนะ

วิญญานรับรู้เฉพาะอารมณ์ อารมณ์ อารมณ์ รับรู้อารมณ์เสร็จแล้วไปแล้ว คิดใหม่อีกแล้ว แล้วเท่าทันมันใหม่

พุทโธๆ ก็เพื่อฝึกหัดให้เข้มแข็งขึ้นมาไง เพื่อจิตใจที่เข้มแข็งขึ้นมาไง

“พุทโธๆ มันกำปั้นทุบดิน พุทโธๆ แล้วมันเครียด พุทโธแล้วไม่ได้”

ไม่ได้ก็คือไม่ได้ ไม่ได้คืออำนาจวาสนาของแต่ละบุคคล

อำนาจวาสนาแต่ละบุคคลนั้นทำจริงทำจังขึ้นมาไง ปฏิบัติตามกฎธรรมฐานฯ ให้พุทโธๆ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง

ถ้าเริ่มต้นฝึกหัดใหม่ที่มันกำปั้นทุบดิน ที่มันทำอะไรไม่ได้เลย แล้วถ้ามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา แล้วถ้าจิตมันสงบระงับของมันขึ้นมาได้ละ มันจะเกิดความมหัศจรรย์ในหัวใจของคุณหรือไม่

สิ่งที่เป็นข้อเท็จจริงนี้ไง ยากอยู่ ๒ คราว คราวเริ่มต้นนี้

แล้วเวลาหลับตาสีตามันก็ว่าบ้าบอคอแตกไป ใจพวกหลับตาเป็นฌานโลกีย์ เป็นอะไร

แล้วลืมตาไปทำอะไร ลืมตานิเืองโลกทั้งนั้นนะ

หลับตาสีตามา เดินจงกรมลืมตาทั้งนั้นนะ รวมใหญ่ในทางจงกรมเยอะเยอะไป เวลาหลับตาดำมันสงบสุขขึ้นมาไง ให้เป็นสัมมาหรือมิจฉา เวลาจิตมีกำลังขึ้นมา มันเป็นสมาธิหรือยัง แต่มันส่งออกไปกับเขา ส่งออกไปทางอกิณญา อยากจะไปรู้เรื่องของคนอื่น

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง บุญเพนิวาสนุสติญาณ จิตสงบแล้วระลึกถึงอดีตชาติ นี่ข้อเท็จจริงเลย จุฑูปปาตญาณ นี่ไง ส่งออกทั้งนั้นนะ อดีตอนาคต แต่ส่งออกไป ท่านดึงกลับมา ไง อาสวักขยญาณทำลายอวิชชาด้วยมรรค ๘ ด้วยข้อเท็จจริง จักขุญาณ ด้วยวิหารธรรม

ไม่ใช่หลับตาลืมตาแล้วก็ไปจี๋คนอื่นเขา ตัวเองไม่รู้อะไรเลย ไม่รู้อะไร เพราะไม่เคยพูดถึงกิเลสเลย พูดถึง เวลาพูด พูดธรรมะ พูดถึงคุณธรรมในปริยัติ ในคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเชิงรู้อะไร นี่กิเลสมันปั่นๆ ปั่นจนติดลมบน ปั่นจนหายไปเลย แล้วไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอัน ไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันเพราะอะไร

บุคคล ๔ คู่ เริ่มต้นที่ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาที่มันทุกข์มันยากอยู่นี้ การปฏิบัติในวงกรรมฐาน เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงตาพระมหาบัว หลวงปู่เจี๊ยะ ท่านฝึกหัดประพฤติปฏิบัติจนท่านเป็นพระอรหันต์ คำว่า “เป็นพระอรหันต์ขึ้นมา” มันมีประสบการณ์การปฏิบัติมาแล้วทั้งนั้น ประสบการณ์ในการปฏิบัติตอนที่ล้มลุกคลุกคลาน

ใครที่ประพฤติปฏิบัติมาเป็นพระอรหันต์เลย

มันผิมน้ำมันปลาดี มันสมบุกสมบัน เอาตายเข้าแลกมาทั้งนั้นนะ หลวงปู่มั่นสลบ ๓ วัน เพราะอะไร เพราะหลวงตาพระมหาบัวท่านอุปัฏฐากอยู่ ๘ ปี เวลามันทุกข์มันยากที่ไหน เวลาเอาความทุกข์ความยากมาเล่าให้หลวงตาพระมหาบัวฟังให้เป็นคติตัวอย่าง ท่านก็เล่าของท่าน เพราะมันเป็นประสบการณ์จริง

หลวงตาท่านบอกว่า หันหน้าเข้าข้างฝา น้ำตาไหล

เพราะประสบการณ์อย่างนั้น นี่แค่กิริยาภายนอกนะ แล้วเวลาใจมันไปรู้ไปเห็นกิเลส ลุกหลานของมาร เวลาปฏิบัติขึ้นไป ไปเห็นลูกสาวของมาร ความโลภ ความโกรธ ความหลง แล้วพญามาร ไปรู้ไปเห็นมันอย่างไร นี่รู้เห็นกิเลสด้วยมรรค ๘ ด้วยการฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาตามข้อเท็จจริง นี่ภาวนามยปัญญา ปัญญาจากการฝึกหัดปฏิบัติ

ไม่ใช่ปั่นๆ ปั่นโดยบาลี แล้วบาลีถูกๆ ผิดๆ ด้วย เพราะอะไร เพราะตัวเองไม่ได้จบบาลี อ้างตามแต่ความพอใจของตัว อ้างแล้วเป็นอะไร อ้างเล่ห์เป็นความจริงขึ้นมาได้อย่างไร ปั่นๆ ปั่นจนหายไปเลยนะ หายไปโดยที่ไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอัน

แต่เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเรา ท่านฝึกหัดปฏิบัติมาตามข้อเท็จจริงของท่าน ท่านทุกข์ยากของท่านมาก่อน ฉะนั้น เวลาด้วยอำนาจวาสนา ด้วยบุญด้วยกุศล ท่านวางข้อวัตรปฏิบัติไว้ให้พวกเราฝึกหัดปฏิบัติไป ให้ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน

ถ้าไม่ทำความสงบของใจ นั้นแหละกิเลสมันติดคอย มันปั่น มันจะเอาผลประโยชน์ไป

เวลาปั่นราคา ผิดกฎหมายนะ ถ้าซื้อขายโดยข้อเท็จจริงนั่นอีกเรื่องหนึ่ง ใ้ปั่นๆ ขึ้นมาปั่นเพื่อผลประโยชน์ทั้งนั้นนะ เวลากิเลสมันปั่นๆ จนกิเลสมันติดคอยงู้นนะ ไปไหนไม่รอดอยู่ นั้นนะ

แต่ถ้าทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ให้ใจมันสงบระงับเข้ามาให้ได้ ถ้าจิตใจมันสงบระงับเข้ามา เห็นไหม การปฏิบัติยากอยู่ ๒ คราว คราวเริ่มต้นนี้ สมานี่แหละ ทำกันไม่ได้แล้วกันแหละ

ถ้าทำได้นะ พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน พุทธิกรรมมันไปอีกอย่างหนึ่ง

พุทธิกรรม เวลาครูบาอาจารย์ของเรา การเหยียด การคู้ หลวงปู่มั่นสั่งไว้ การเหยียด การคู้ การตีให้ฝึกหัดสติไว้ สตินี้สำคัญมาก แล้วการเริ่มต้นปฏิบัติเราทันความคิดเราหรือไม่

ความคิดนะ มันไปกว้านเอากิเลสมาเต็มหัวใจเลย แล้วกระทบด้วย ยังไม่รู้ตัวนะนะ แต่ถ้าฝึกหัดบ่อยครั้งเข้าๆ มันชักเริ่มรู้ตัว เอ๊ะ! เอ๊ะ! เอ๊ะ! บ่อยครั้งเข้า แล้วฝึกหัด ยากมาก

การชนะตนเองประเสริฐที่สุด การชนะความคิดของตัวเอง การชนะความเคยชินของตัวเอง

ความเคยชิน ความเคยชิน อยู่กับความเคยชิน แล้วก็ว่าความเคยชินนั้นเป็นสมานี่ เพราะมันเคยชินไง มันพอใจ มันอยู่แค่นั้น เพราะมันไม่มีคำบริกรรม มันไม่มีพุทโธไง

พุทโธๆ คือจิตมันเคลื่อนไหว เคลื่อนเพื่อความสงบ

เวลาฝึกหัดปฏิบัติมันไม่ได้เคลื่อนอะไรเลย เคยชินกับอารมณ์อย่างนั้น แล้วศึกษาธรรมะ แล้วก็พอใจอย่างนั้น แล้วก็ว่าอย่างนั้นเป็นธรรมไง นี่ไง ปั่น ปั่น ปั่นจนขึ้นลมบน ปั่น ปั่น ปั่นลอยไปจนหายเลย กิเลสหายหมด แต่ไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอัน

ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ ขณะจิต นิโรธ ดับทุกข์เป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา

ครูบาอาจารย์ของท่านทำของท่านมาแล้ว แล้วสร้างธรรมทายาทไว้ในประเทศไทยไว้มากมาย แล้วธรรมทายาทไม่มีแตกแถว ไม่มีแข่งหน้าแข่งหลัง ไม่มีว่าหลวงปู่มั่นชมเราว่าเก่ง มันไม่มีหรอก

เพราะหลวงปู่มั่นท่านเป็นอาชาไนย ท่านเป็นยอดคน ใครจะมีความสามารถอย่างนั้น

หลวงปู่มั่นนั้นท่านมีอำนาจวาสนา เพราะท่านเป็นพระโพธิสัตว์มาก่อน ท่านปรารถนา เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บุญกุศลที่ได้สร้างสมสะสมมามากมายมหาศาล เพราะอัน นั้น มันถึงการที่ว่าสมบุกสมบัน ท่านถึงเอาตัวของท่านรอดมาได้ไง

แล้วเราไปศึกษาค้นคว้า ขอให้ได้ชี้ตื้นนะ

แล้วนี่ว่า หลวงปู่มั่นชมว่าเป็นอย่างนั้น หลวงปู่มั่นท่านชมเราว่าดีอย่างนี้

ไม่เคยมี

หลวงปู่มั่นมีแต่กระหนาบๆ เพราะท่านต้องการธรรมทายาท

ส่วนใหญ่แล้วในทางวิชาการ ผู้นั้นจะเป็นนักปราชญ์ราชบัณฑิตเฉพาะคนคนนั้น จะสร้าง ลูกศิษย์ขึ้นมาให้มีสติปัญญาอย่างนั้นสร้างได้ยาก มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระ อรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์ เอหิภิกขุ บวชให้ สอนให้

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านพยายามเผยแพร่ธรรมไปตามชนบท เอาลูกเอาหลานของ ชาวบ้านไปบวช แล้วพยายามฝึกหัดปฏิบัติของท่านขึ้นมา นี่ไง มีหลวงปู่มั่นที่ท่านสร้างธรรม ทายาท ลูกศิษย์หลวงปู่มั่นพระอรหันต์เพชรน้ำหนึ่ง หลวงตาพระมหาบัวท่านยืนยันเต็มไปหมด เลย พระพุทธศาสนา มันถึงมั่นคงไง

สาวกสาวกะ ผู้ใดผู้หนึ่งมีอำนาจวาสนาเฉพาะองค์ แล้วก็ทำคุณงามความดีทั้งชีวิต แล้ว พอลิ้นชีวิตไปก็จบแค่นั้นไง

แต่นี้หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ๓ ชั่วอายุคนแล้วนะ ตั้งรุ่นแรกก็หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงปู่ดุลย์ หลวงปู่แหวน รุ่นกลาง ครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรม หลวงปู่ขาว ต่างๆ ขึ้นมา รุ่นสุดท้าย มาหลวงปู่เจี๊ยะ หลวงตา ๓ รุ่น ๔ รุ่น ต่อๆ กันมา แล้วยืนยันได้ ยืนยันได้ว่าเป็นตามข้อเท็จจริงไง

แล้วให้ใครสอดเข้ามาสิ

แต่ถ้ามันไม่มีละ ถ้ามันไม่เป็นข้อเท็จจริงละ ชี้ออยน้ำ กิเลสมันติดคอย บั่นๆ บั่นจนไม่มี อะไรเป็นขึ้นเป็นอันนะ

แต่ครูบาอาจารย์ไม่อย่างนั้น มีหนักมีเบา การฝึกหัดเริ่มต้นนะ เอาความสงบของใจให้ได้
พระพุทธรูปศาสนา อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้อยู่โคนต้นโพธิ์พระองค์เดียว เวลาตรัสรู้ขึ้นมา
โลกธาตุนี้ไหวหมดเลย เทวดา อินทร์ พรหมส่งข่าว เทศน์ธัมมจักขุ ขึ้นมา เวลาจักรมันเคลื่อน สงฆ์
องค์แรกของโลก

เวลาครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ ใจ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านปฏิบัติของท่าน เวลาหลวง
ปู่มั่นท่านบอกเลย หลวงตาเล่าให้ฟัง เวลาท่านสิ้นกิลเลส ไอ้โฮ! องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
มาอนุโมทนา

“อ้าว ก็นิพพานหมดแล้ว มาได้อย่างไร มาอย่างไร”

อ้าว! ในเมื่อมีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ มีรัตนตรัย เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา พุทธะ ผู้รู้
ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน คือจิตเป็นสัมมาสมาธิ

เวลาจิตมันพุ่งมันชาน มันคิดไปร้อยแปดพันเก้า นั้นมันคืออะไร เวลามันส่งออกไปไง ถ้า
บอกว่ามันไม่มี ไอ้เรานี่มันปฏิบัติขึ้นมาอะ บั๊นๆ ติดลมบนจนหายไปเลย “ไม่มี กิลเลสหายหมด ไม่มี
มีร่องรอย”

ไร้สาระ

สุภัททะไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะ
ปรินิพพาน เวลาเข้าไป พระอานนท์ห้ามไม่ให้เข้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอนาคตังส
ญาณรู้อยู่แล้ว

เวลาเข้ามาอะ เขาเป็นนักปราชญ์ มีความรู้มาก ศึกษาทุกศาสนา อันนี้ก็ดี อันนี้ยอด
เยี่ยมไปทั้งนั้นนะ ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

“สุภัททะอย่าถามให้มากไปเลย เวลาเราน้อย ศาสนาไหนไม่มีมรรค ไม่มีมรรค ๘ ไม่มีทาง
สายกลางเข้าสู่ใจของตน ไม่มีผลหรอก เธออย่าถามให้มากไปเลย”

พระอานนท์บวชให้คือนั้น แล้วไปฝึกหัดคือนั้นเลย เพราะศึกษามาเยอะแล้ว พุงจะแตก ปัญญาเยอะมาก แต่มันป่วนๆ นี่ถ้าไม่มาเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันจะลอยไปนะ ไปบนอากาศ ตีกลมบนหายไปแล้ว ไม่มีโอกาสได้เป็นพระอรหันต์นะ

แต่ตามข้อเท็จจริง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระอัญญาโกณฑัญญะเป็นสงฆ์องค์แรกของโลก ปัญจวัคคีย์เป็นพระอรหันต์ทั้ง ๕ ได้ยสะมา ๖๐ องค์ วาระสุดท้ายเวลาจะไปปรินิพพานไง ฉันทาหารของนายจุนทะ อาหารสุกรมัททวะ ฉันทแล้ว “อย่าไปถวายเป็นพระองค์อื่น พระองค์อื่นฉันทแล้วธาตุขันธ์เขาไม่สามารถถวายเป็นได้ ให้ไปเททิ้งซะ”

คือนั้นเวลาเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมาไง เพราะจะมาปรินิพพานแล้วไง ถ้าสุภททะคือนั้นปฏิบัติไม่ได้ก็หมดอำนาจวาสนา บั้นจนลอยหายไปเลยไง แต่ด้วยมรรคด้วยผลไง ศาสนาไหนไม่มีมรรค ศาสนานั้นไม่มีผล ใจดวงใดฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาไม่มีข้อเท็จจริง มันไม่มีผลหรอก ฉะนั้น เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาเป็นพระอรหันต์องค์สุดท้ายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมาไง ถ้าเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา เราก็ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาตามบุญอำนาจวาสนาของตน ถ้ามีอำนาจวาสนาของตนนะ ใครจะป่วน ป่วนให้กิลเลสตีคคตอย เราไม่ติดกับมัน

การเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ การเกิดเป็นมนุษย์แต่ละภพแต่ละชาติ เราเกิดมาแต่ละภพแต่ละชาติ เราทุกข์เรายากมาพอสมควรแล้ว เป็นฆราวาสเราก็ได้เป็นมา เวลาเป็นฆราวาสทุกข์การดำรงชีพ ทุกข์ในสังคมมันบีบมันคั้น เพราะอะไร มันมีสูงมีต่ำ มันมีกฎหมายบังคับ มันมีร้อยแปดพันเก้า

มาบวชเป็นพระมันมีคณะสงฆ์ คณะสงฆ์ ถ้าเรามีอำนาจวาสนา เราก็ไปองค์เดียวไง จะอยู่ที่ไหนก็ได้ จะทำอย่างไรก็ได้ให้มันถูกต้องชอบธรรม ให้อยู่ในธรรมและวินัยนั้น แล้วมีครูบาอาจารย์ใหม่ ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์ มันก็ป่วนของมันอยู่อย่างนั้นนะ กิลเลสตีคคตอย

แต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านไม่มีอาจารย์ของท่าน มันจะป่วนขนาดไหนท่านก็มีสติปัญญาเอาเท่าทันมันให้ได้ แล้วเวลาเอาเท่าทันมันแล้ว เวลามันเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมาแล้วท่านถึงสังเวช

คำว่า “วางข้อวัตร” คือกฎกติกาณะ แต่ผู้ที่ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ผู้ที่หัดปฏิบัติเขามีชีวิต เขามีตัวตน แล้วถ้าฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาจิตใจเขาสงบ สงบด้วยสติสัมปชัญญะ ขณิกสมาธิ อุปะการสมาธิ อัปปนาสมาธิ

หลวงปู่มั่น เวลาจะจีตามพระประจำ “จิตเป็นอย่างไร”

ถ้าจิตมันสงบแล้ว มันมีกำลังหรือไม่มีกำลัง ถ้าจิตมันสงบบ่อยครั้งเข้า มันมีกำลังของมัน ถ้ามีกำลังของมัน ถ้ามันยกขึ้นสู่สติปัฏฐาน ๔ เห็นกายก็ได้ เห็นเวทนา也得 เห็นจิตก็ได้ เห็นธรรมก็ได้ ถ้าเห็น

ถ้าไม่เห็น นี่แค่ทำสมาธิมันยังทำสมาธิกันไม่ได้ แล้วถ้ามันจะไปรู้ไปเห็น มันจะเป็นกิเลส มันปั่นลมบนนะ มันไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอัน

โดยธรรมชาติ คนเกิดมามีกายกับใจ อารมณ์ความรู้สึกร้อยแปดพันเก้า ความคิดนี้ห้ามมันไม่ได้ แล้วถึงมีความคิด มันไปตามความพอใจเลย แล้วถึงศึกษาธรรมะขึ้นมา กิเลสมันบังเงา มันอ้างธรรมะไปหมดนะ แล้วมันก็โง่ ดันเชื่อใจ

แต่ถ้าเป็นหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเรา นะ สาธุ เอาตามข้อเท็จจริง ถ้าใช่ มันมีสติสัมปชัญญะแล้วพิสูจน์ได้ จิตนี้ สมาธินี้ เวลาคนที่ภาวนาเวลาจิตมันรวมใหญ่ ใ้โฮ! มันปล่อยหมดเลย

มันปล่อยอะไร แล้วมันปล่อยอย่างไร แล้วจะเอาอย่างนั้นได้หรือไม่

นี่ในวงครอบครวักรรมฐานนะ คนภาวนาเป็นเขารู้หมดละ ถ้าไม่รู้จะภาวนาได้อย่างไร แล้วถ้ามันรู้แล้ว มันมีคุณสมบัติอย่างไร มันกว้างแคบอย่างไร

นี่ไง สมาธิมีกำลังมากน้อยขนาดไหน เวลาถ้ามันไปรู้ไปเห็นของมัน เห็นไหม มันไม่ใช่กิเลส มันปั่น ปั่น ปั่น ปั่นจนติดคอย เวลาจะใช้ปัญญา ปัญญาก็ปั่น ปั่น ปั่นให้มันเป็นติดลม ติดลมยิ่งสนุก ปั่นไปจนหายไปหมดเลย มันเป็นข้อเท็จจริงตรงไหน

ใจดวงใดไม่มีมรรค ใจดวงนั้นไม่มีผล

การฝึกหัดไม่มีเหตุไม่มีผลสิ่งใด มันเป็นขึ้นมาได้อย่างไร

พิธีกรรมๆ เวลาภาวนากันพิธีกรรมกันทั้งนั้นนะ

หลวงตาพระมหาบัวท่านพูดไป “มันปฏิบัติพอเป็นพิธี”

เข้าวัดมาจะจัดแต่พิธีกรรม วิธีปฏิบัติเอาไว้หาเหยื่อ เอาไว้หามวลชน

แต่ถ้าเป็นกรรมฐานนะ ร้านใครร้านมัน ที่อยู่ใครที่อยู่มัน แล้วสาธุ เขาเดินจงกรมทั้ง ๒๔ ชั่วโมง เขาสูกันเต็มทีเลย แล้วอยู่ที่สติปัญญาแข็ง ถ้าสติปัญญาเท่าทัน เอาใจของตนไว้ในหัวอกของตนได้ ถ้าเอาใจของตนไว้ในตัวของตนนะ มันไม่ส่งออก ไม่มีสิ่งใดเลย จิตนี้เด่นชัดมาก

เด่นชัดมากเดี๋ยวก็เสื่อม เด่นชัดมากแล้วรักษาอย่างไร

รักษาที่มันดีอยู่แล้วไง ถ้าน้อมไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม ถ้าน้อมไป มันต้องชูดคู้คั่นคว่า

ในวงกรรมฐาน งานมันมี ๒ อย่าง

อย่างหนึ่งคืออย่างชูดคู้คั่นคว่าหากิเลส

ถ้าไม่เห็นสติปัญญา ๔ มันไม่รู้จักกิเลส เหมือนกิเลสมันเป็นพญามาร มันได้สร้างทุกอย่าง ฝรั่งไว้ลงภาวสวะ ฝรั่งไว้กับจิตดวงนี้ เป็นนามธรรม

เพราะใจนี้เป็นนามธรรม จิตนี้เป็นนามธรรมแต่ไม่เคยตาย กิเลสก็ไม่เคยตาย แต่เกิดมาปฏิบัติแล้วไม่เคยรู้จักกิเลส ไม่เคยเห็นกิเลส บั่นจนติดลมบน บั่นจนหายไปหมดเลย บั่นจนพระพุทธศาสนาไม่ร้องไม่มีรอย พระพุทธศาสนาไม่มีเพชรน้ำหนึ่ง พระพุทธศาสนาไม่มีความมหัศจรรย์ในใจผู้ที่ปฏิบัติ มันเป็นพระพุทธศาสนาตรงไหน

เวลาจิตมันสงบ แล้วถ้ามันน้อมไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม มันมีกำลังหรือไม่ มีกำลัง มีกำลังมันรู้ได้หรือรู้ไม่ได้ บางทีไปแล้วมันรู้มันเห็นแล้วมันตกใจ มันเห็นแล้วมันมีอาการผะ มันเห็นแล้วมันจับต้องสิ่งใดไม่ได้ นี่พูดถึงว่าเวลารู้เห็นนะ

นี่พูดถึงผู้ที่ฝึกหัดปฏิบัติใหม่ แค่ทำความสงบของใจ กว่าจะเอาชนะตนเองได้

การทำสมาธิคือการเอาชนะตนเอง มีอำนาจเหนือความรู้สึกนึกคิดของตน แล้วควบคุมดูแลจิตของตนได้ด้วย แล้วควบคุมดูแลได้ ถ้ามันยกขึ้นสู่วิปัสสนา แสดงว่าจิตนั้นมีวาสนา

ถ้าจิตไม่มีวาสนา สมาธิมันก็ทำของมันไม่ได้ แล้วถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนานะ มันเป็นวิปัสสนิก มันเป็นจินตนาการไปทั้งหมดเลย เพราะอะไร เพราะมันเรียนรู้พระพุทธศาสนามาแล้วไง มันเรียนมรรคผลมาหมดแล้ว มันเรียนมรรคผลมาตั้งแต่ก่อนที่มันจะปฏิบัติอีก แล้วเวลาปฏิบัติแล้ว มรรคผลของใคร บั่นจนติดลมบน บั่นจนหายไปเลย แล้วพระพุทธศาสนาเป็นอย่างนี้

แต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านไม่พูดอย่างนั้นเลย ไม่พูดอย่างนั้นเพราะว่าท่านสมบุกสมบันมาก่อน เวลามันเป็นมิจฉานะ จิตสงบแล้วมันพิจารณาไปแล้วไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอัน เอ๊ะ! มันไม่มีสิ่งใดเป็นประโยชน์อะไรเลยหรือ

ลาความเป็นพระโพธิสัตว์ ทำความสงบของใจเข้ามาให้ได้ ใจสงบไปแล้วน้อมไปเห็นกาย เพราะวาสนาของหลวงปู่มั่นท่านได้สร้างไว้มาก วาสนาของแต่ละบุคคล เวลามันรู้มันเห็น มันพิจารณาของมันไป มันสำรอก มันเริ่มคาย มันมีรสมันมีชาติ

รสของธรรมชนะซึ่งรสทั้งปวง

ถ้ารสของธรรมมันไม่สูงส่งขนาดนั้น มันจะเหนือโลกได้อย่างไร

เรื่องของโลก มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ ยศถาบรรดาศักดิ์ที่แย่งชิงกันอยู่เนี่ย แล้วเวลาตายไปก็เห็นๆ กันอยู่ว่าต้องไปคืนให้เขา ของชั่วครวญๆ ไปแย่งชิงเอาอะไรกัน แต่กึ่งก็แย่ง แต่เวลาของเป็นความจริง เป็นสมบัติของตน ทำไม่ได้

เวลามันทำได้ของมัน มันเป็นข้อเท็จจริงของใจดวงนั้นไง เวลามันพิจารณาไปมันสำรอกมันคาย เออ! มันต้องอย่างนี้สิ

เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมามันจะมีข้อเท็จจริง เพราะอะไร เพราะเรามีครูบาอาจารย์ที่ท่านปฏิบัติมาแล้ว แล้วครูบาอาจารย์ที่ท่านปฏิบัติมาแล้ว เวลาหลวงปู่มั่นท่านถาม “จิตเป็นอย่างไร”

อย่างน้อยพระกรรมฐานต้องทำสมาธิเป็น การทำสมาธิเป็น สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี คือมีคุณธรรมที่มีความสุข รักษาชีวิต รักษาการประพฤติปฏิบัติต่อเนื่องกันไป อย่าทุณทุราย อย่า

ทุกข์ยากจนเกินกว่าเหตุใด มั่นแห่งแล้ง มันไม่มีสิ่งใดอบอุ้มในหัวใจ แล้วเราก็ต้องอยู่ในศีล เพราะเราเคารพพระพุทธรูปเจ้าใจ เรามีศีลมีธรรม

เรามีศีลแต่กิเลสมันเดินพล่านๆ อยู่ นั่นนะ แพ้ พ่ายแพ้วพญามาร พ่ายแพ้ความเคยชินในใจของตัว

แต่ถ้ามันมีสติมีปัญญา ความเคยชิน มันเคยชินมากี่ภพกี่ชาติแล้ว พาเกิดพาดายมากี่ภพกี่ชาติ

ธรรมบทขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ เวลาเขาไปถามใจ เราเคยเกิดชาติไหน เคยทุกข์อย่างนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดเป็นจักรพรรดิแล้วจักรพรรดิเล่า การเกิดแต่ละภพแต่ละชาติได้เสวยภพเสวยชาติ มีอำนาจวาสนามากน้อยขนาดไหน ท่านได้ผ่านมา มากมายมหาศาล

ด้วยบุญด้วยกุศลที่ได้สร้างมาอย่างนั้น เวลาเป็นพระโพธิสัตว์ใจ ถึงได้ส่งเสริมใจ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีคนเคารพบูชามากมายมหาศาล เขาบอกว่าเป็นเพราะเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “ไม่ใช่ เราทำมาทั้งนั้น เราเคยเสียสละมา”

เสียสละชีวิตแล้ว เสียสละชีวิตเล่า ทำคุณงามความดีมากมายขนาดไหนด้วยความเป็นพระโพธิสัตว์ ทำด้วยความพอใจ เพราะปรารถนา ปรารถนาเป็นโพธิญาณ ปรารถนาให้จิตใจมีอำนาจวาสนา ให้จิตใจมันเข้มแข็ง ให้จิตใจมันมีสติมีปัญญา ไม่ให้กิเลสมันปั่นๆ

ไอ้ของเราเวลามันแลบออกไปทางกิเลสค้นหาความทะยานอยาก ชอบ แล้วไปกับมันตลอด

เวลาครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมนะ ท่านก็ดูจิตนิสัย ถ้ามันเข้มแข็งมีอำนาจวาสนา มันไม่แพ้ยตัวเอง ไม่ให้อารมณ์ความรู้สึกมันจุกจุกกระชากลากไป

อารมณ์ความรู้สึกของคนมันมีทุกคน แล้วอารมณ์ความรู้สึกมันเป็นจิตเป็นนิสัยที่มันลากจูงไปตลอด แล้วมันก็ลากจูงหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ลากจูงทั้งนั้นนะ

หลวงปู่มั่นเล่าให้หลวงตาฟัง หลวงตาก็มาเล่าให้ลูกศิษย์ลูกหาฟัง เราก็จำขี้ปากมาตลอด

เพราะบุรุษอาชาไนย ไม่มีบุรุษอาชาไนยจะไม่ได้สร้างธรรมทายาทมา สร้างธรรมทายาทมา เพราะผู้ที่เป็นธรรมทายาทเขามีอำนาจวาสนา เขามีความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะ มีการกระทำขึ้นมาเป็นข้อเท็จจริงในหัวใจอันนั้น แล้วมันเป็นสิ่งที่มีคุณค่าในพระพุทธศาสนา เพราะมันส่งต่อเนืองมาจนเป็นความมั่นคงในฝ่ายปฏิบัติในพระพุทธศาสนาถึงพุทธกาล ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริง

ถ้ามันเป็นความจำ ความที่ไปรู้ไปเห็น “หลวงปู่มั่นว่าอย่างนั้น หลวงปู่มั่นชมว่าเราดีอย่างนั้น หลวงปู่มั่น”

ใครกล้าพูดวะ ได้อาศัยร่มเงาก็นุญกุศลเต็มที่แล้ว ได้อาศัยร่มบุญร่มเงาแล้วเห็นร่องเห็นรอยในการปฏิบัติ มีบุญกุศลมาก แล้วเราก็ต้องกระเสือกกระสนของตัวเองไป ใครกระเสือกกระสนได้มากได้น้อยขนาดไหน เป็นอำนาจวาสนาของบุคคลคนนั้น

ทำทานร้อยหนพันหนไม่เท่ากับถือศีลบริสุทธิ์หนึ่ง

ถือศีลบริสุทธิ์ร้อยหนพันหนไม่เท่ากับทำสมาสมาธิ คือความปกติสุขในหัวใจของตนได้หนึ่ง

ทำสมาธิได้ร้อยหนพันหนไม่เท่าเกิดภาวนามยปัญญา มรรค ๘ การประพฤติปฏิบัติในพระพุทธศาสนา

แล้วภาวนามยปัญญา มรรค ๘ เวลาจักรมันเคลื่อน จักรมันหมุน คนที่ฝึกหัดปฏิบัติ เพราะอะไร

การกระทำทุกอย่าง มันไม่สะดวกรอดฝั่งไปได้หรอก มันต้องมีผิดมีพลาด มีความล้มลุกคลุกคลาน มันต้องมีการกระทำ มีเจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ อะไรเสื่อม อะไรเจริญ อะไรขาด ตกบกพร่อง ต้องวินิจฉัยของตัวเอง เพราะมันเป็นความชอบเฉพาะบุคคล

ปัญญาวิมุตติ เจโตวิมุตติ วิมุตติโดยมรรคแนวไหน มรรคขนาดไหน เพราะพระอรหันต์ ๘๐ องค์เอดท์คคะ จริตนิสัยแตกต่างกัน

พระอรหันต์ด้วยกัน เวลาโต้แย้งแล้วลงกันไม่ได้ ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป
เพราะทุกคน ความถนัดของตนเป็นความประเสริฐ

พระสารีบุตรบอกว่า ปัญญาเลิศที่สุด ยอดที่สุด

พระโมคคัลลานะบอกว่า ฤทธิ์ที่สุด

พระอุบาลีบอกว่า วินัยที่สุด

เวลาเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อาสวกษยญาณประเสริฐที่สุด

อรหัตตมรรค อรหัตตผล อรหัตตมรรคนี้เป็นสมมุติ อรหัตตผลยังสมมุติอยู่ มรรค ๔ ผล ๔
นิพพาน ๑ เวลาจะจบกระบวนการปฏิบัติ อันนั้นประเสริฐที่สุด เพราะเกิดกระบวนการอย่างนั้น
ขึ้นมาจนถึงได้ชำระล้างกิเลสเป็นพระอรหันต์

แล้วสิ่งที่จริตนิสัย พระสีวลีมีลาภมากที่สุด พระกัสสปะถืออชฏดงควัตรยอดเยี่ยมที่สุด พระอุ
บาลีทรงวินัยได้เยี่ยมที่สุด ก็ที่สุดๆ ก็ด้วยเหตุที่คคะ ความถนัดของแต่ละองค์ แต่ถ้าไม่มีอาสวกษย
ญาณ ไม่มีมรรค ๘ ชำระล้างกิเลส มันจะเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาได้อย่างไร

การเป็นพระอรหันต์นั้นประเสริฐที่สุด เอวัง